

**Skupština Crne Gore
Parlamentarni institut
Istraživački centar**

Istraživački rad:

Pregled pravnih rješenja u vezi sa starodobnim (istorijskim) vozilima

Podgorica, novembar 2018. godine

Broj: 18/2018

Klas. br: 00-52-4/18-90/1

Datum: novembar 2018. godine

Pripremili: Milena Vujović, saradnik u Istraživačkom centru
Goran Blagojević, saradnik u Istraživačkom centru

*Stavovi izrečeni u tekstu ne predstavljaju zvaničan stav Skupštine Crne Gore.

** Svi pojmovi upotrijebljeni u istraživačkom radu u muškom gramatičkom rodu obuhvataju muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Sadržaj

UVOD	4
PREGLED UPOREDNIH PRAVNIH RJEŠENJA O ISTORIJSKIM VOZILIMA (OLDTAJMERIMA) U ZEMLJAMA REGIONA I EU	5
Belgija.....	5
Bosna i Hercegovina	5
Estonija	5
Finska	6
Grčka.....	6
Holandija	6
Hrvatska	7
Italija.....	8
Kipar	9
Mađarska.....	9
Njemačka.....	9
Poljska	9
Rumunija.....	10
Slovačka.....	10
Slovenija.....	10
Srbija.....	11
Švedska	11
IZVORI INFORMACIJA	12

UVOD

U skladu sa Tehničkim kodeksom¹ Međunarodne federacije starinskih automobila (*Fédération Internationale des Véhicules Anciens - FIVA*), istorijsko vozilo definiše se kao drumsko vozilo na mehanički pogon koje je staro najmanje 30 godina, očuvano i održavano u istorijski ispravnom stanju, koje se ne koristi kao sredstvo za svakodnevni prevoz, te stoga predstavlja dio tehničkog i kulturnog nasljeđa.

Prema prikupljenim podacima, u većini zemalja istorijskim, odnosno oldtajmer vozilima, smatraju se vozila stara najmanje 30 godina (**Bosna i Hercegovina, Finska, Grčka, Hrvatska, Kipar, Mađarska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Švedska**), iako se taj raspon kreće od 20 i više godina u **Italiji** do 35 i više godina u **Estoniji**. U pogledu starosti vozila, interesantno je da u **Poljskoj**, gdje se oldtajmerima smatraju vozila stara najmanje 25 godina, postoji mogućnost klasifikovanja i novijih automobila kao istorijskih vozila, s tim što takva vozila moraju biti povezana sa važnim istorijskim događajima ili sportskim dostignućima.

Kada su u pitanju posebne privilegije za ovu vrstu vozila, one se najčešće javljaju u vidu poreskih olakšica, nižih stopa osiguranja, izuzeća u pogledu testiranja tehničke ispravnosti i uticaja na životnu sredinu, itd. Takođe, u većini zemalja oldtajmer vozila posjeduju **posebne registarske oznake (Belgija, Estonija, Grčka, Mađarska, Njemačka, Poljska i Slovačka)**.

Kada je riječ o **oporezivanju**, zakonodavstvo nekih zemalja ne pravi razliku između istorijskih i drugih automobila (**Belgija, Estonija i Njemačka**) dok, sa druge strane, većina zemalja obezbjeđuje neku vrstu olakšica ili izuzeća za oldtajmer vozila. Tako, od plaćanja **poreza na motorna vozila** izuzeti su oldtajmeri u **Finskoj, Grčkoj, Italiji** (vozila starija od 29 godina, iako se oldtajmerom smatra vozilo starije od 20 godina), **Mađarskoj, Sloveniji i Švedskoj**.

Takođe, jedna od povlastica za istorijska vozila jesu i **niže stope osiguranja** koje nude osiguravajuće kuće, kao npr. u **Finskoj, Holandiji, Mađarskoj, Poljskoj, Slovačkoj i Sloveniji**. Tako, u Slovačkoj, cijena obaveznog osiguranja za oldtajmer vozila iznosi 1/12 cijene koju plaćaju vlasnici drugih motornih vozila, dok u Sloveniji za vlasnike vozila koji dostave dokumentaciju kojom se dokazuje status vozila kao oldtajmera, osiguravajuće kompanije nude popuste i do 90%.

Interesantno je da su, na primjer, u **Holandiji** vozila koja su proizvedena prije 1. januara 1960. godine izuzeta od **testa tehničke ispravnosti** i na njih se primjenjuju manje strogi tehnički uslovi, pod uslovom da se time ne ugrožava bezbjednost samog vozila, dok su vozila starija od 40 godina izuzeta od **plaćanja poreza na puteve**. U **Mađarskoj** su ova vozila izuzeta od **ispitivanja uticaja na životnu sredinu** dok u **Poljskoj** istorijska vozila pri prvoj registraciji dobijaju saobraćajnu dozvolu besplatno, i ne moraju biti usklađena sa opštima tehničkim i ekološkim standardima kako bi bila registrovana i vožena na javnim putevima. **Rumunija**, takođe, ovoj vrsti vozila obezbjeđuje niz povlastica kao što su izuzeće od plaćanja **naknade za zagađivanje, poreza na dodatu vrijednost, te tarife za korišćenje nacionalne mreže puteva**.

Stoga, u ovom istraživačkom radu, Istraživački centar je, u skladu sa dostupnim podacima, predstavio informacije u vezi sa istorijskim (*oldtimer*) vozilima, kao i posebnim privilegijama, odnosno olakšicama, kada su u pitanju njihovo oporezivanje, registracija, osiguranje i slično, u zemljama Evropske unije i zemljama regiona (**Belgija, Bosna i Hercegovina, Estonija, Finska, Grčka, Holandija, Hrvatska, Italija, Kipar, Mađarska, Njemačka, Poljska, Rumunija, Slovačka, Slovenija, Srbija i Švedska**). Informacije su prikupljene analizom pravnog okvira koji uređuje ovo pitanje, te uvidom u zvanične internet stranice relevantnih institucija i organizacija i odgovore nacionalnih parlamenata na upitnik na mreži Evropskog centra za parlamentarna istraživanja i dokumentaciju (ECPRD)² u vezi sa oldtajmer vozilima.

---

¹ FIVA Technical Code, <https://www.fiva.org/wp-content/uploads/Technical-Code-2015-See-note-above.pdf> (22.11.2018)

² ECPRD (Evropski centar za parlamentarna istraživanja i dokumentaciju) je posebno tijelo podržano od strane Evropskog parlamenta i Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope, a riječ je o međunarodnoj mreži odjeljenja za

PREGLED UPOREDNIH PRAVNIH RJEŠENJA O ISTORIJSKIM VOZILIMA (OLDTAJMERIMA) U ZEMLJAMA REGIONA I EU

Belgija

U Belgiji se oldtajmerima smatraju motorna vozila starija od 25 godina. U ovoj zemlji godišnji porezi na motorna vozila spadaju u nadležnost regiona. Iznos ovog poreza obračunava se u odnosu na zapreminu i snagu motora. Za vozila starija od 25 godina, ovaj porez obračunava se po preferencijalnoj paušalnoj stopi, te za oldtajmere porez na motorna vozila na godišnjem nivou iznosi 34,89 eura.

Takođe, u Belgiji postoji mogućnost dodjeljivanja posebnih registarskih tablica (sa oznakom „O“ za oldtajmer) za motorna vozila starija od 25 godina. Od jula 2013. godine, oldtajmeri mogu se voziti tokom dana i noći. Ranije je bilo dozvoljena vožnja ovih vozila isključivo između izlaska i zalaska Sunca, i to u cilju prisustva zvaničnim demonstracijama, odnosno izložbama. Međutim, nije dozvoljeno korišćenje vozila sa ovim registarskim tablicama u komercijalne svrhe, ili svakodnevne potrebe, poput prevoza od kuće do radnog mjesta i nazad. Kada je u pitanju oporezivanje, ne postoji razlika u oporezivanju između „O“ tablica i „normalnih“ tablica kada su u pitanju vozila starija od 25 godina.

Bosna i Hercegovina

U Bosni i Hercegovini pripremljen je *Nacrt pravilnika o postupku i načinu registracije oldtajmer vozila*, na osnovu člana 215. stav (4) Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH”, br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10 i 18/13 i 8/17), kojim se uređuje postupak vrednovanja i klasifikacije oldtajmer vozila, izdavanja identifikacione isprave, vođenja jedinstvenog registra, registracije i način vođenja evidencija o registrovanim oldtajmer vozilima a koji oldtajmer vozilo definiše kao motorno vozilo koje je proizvedeno prije 30 i više godina. Nacrtom pravilnika predviđeno je da se vrednovanje i klasifikacija vozila vrši prema starosti, tehničkim karakteristikama i stanju očuvanosti oldtajmer vozila. Takođe, u skladu sa odredbama Nacrta pravilnika, nakon sprovedenog postupka vrednovanja i razvrstavanja oldtajmer vozila, vlasniku vozila izdaje se identifikaciona isprava ili potvrda da vozilo ne ispunjava uslove propisane za klasifikaciju vozila a identifikaciona isprava predstavlja dokaz o klasifikaciji oldtajmer vozila i izdaje se na period od pet godina.

Estonija

U Estoniji status istorijskih, odnosno „starinskih“ vozila mogu dobiti vozila starija od 35 godina, koja imaju pravo na korišćenje određenih privilegija rezervisanih za tu kategoriju vozila. Definicija istorijskog vozila sadržana je u estonskom *Zakonu o saobraćaju*. U skladu sa članom 83 Zakona, vozilo dobija status starinskog vozila ako odražava razvoj istraživanja ili inženjerstva, ako je od kulturnog ili istorijskog značaja, te ako je od interesa za kolekcionare i/ili muzeje, i proizvedeno je prije najmanje 35 godina.

Regulatorni akti koje usvaja nadzorno tijelo za pitanja saobraćaja, tj. Ministarstvo ekonomskih poslova i komunikacija, definišu uslove i opšte principe u ovoj oblasti, dok se pitanja oporezivanja regulišu drugim regulatornim aktima (npr. *Zakonom o državnim taksama* i *Zakonom o oporezivanju*).

Kako bi vozilo bilo klasifikovano kao starinsko vozilo, mora dobiti potrebno odobrenje. Odobrenje starinskog vozila podrazumijeva potvrdu da je vozilo koje se klasifikuje kao starinsko usklađeno sa tehničkim zahtjevima, kao i sa uslovima koji se tiču originalnosti. Odobrenje starinskog vozila, izdavanje sertifikata o odobrenju, kao i svi povezani troškovi, padaju na teret vlasnika vozila.

---

istraživanje i dokumentaciju, koja povezuje službe zadužene za prikupljanje i širenje informacija. Cilj je da se olakšaju kontakti i razmjena informacija između parlamenata zemalja članica. Podaci navedeni u odgovorima na ECPRD upitnike ne predstavljaju zvanične stavove parlamenata.

Procedure odobrenja, registracije i tehničkog pregleda starinskih vozila, kao i uslove kada je u pitanju njihova oprema, regulativom utvrđuje nadležni ministar.

Dekretom ministra ekonomskih poslova i komunikacija br. 19 od 3. marta 2011. godine o „uslovima i procedurama registracije motornih vozila i prikolica“ utvrđuje se da sertifikat o registraciji starinskih vozila važi 12 godina od dana sticanja navedenog odobrenja. Posebne registarske oznake dodjeljuju se samo vozilima koja imaju odobren status starinskog vozila.

Kada je u pitanju oporezivanje, *Zakon o državnim taksama* ne pravi razliku između registracije starinskih vozila i drugih automobila. Stoga, za izdavanje registarskih tablica plaća se standardni iznos od 62 eura.

Finska

U skladu sa odredbama finskog *Zakona o motornim vozilima* (br. 1090/2002), vozilo se može smatrati „muzejskim vozilom“, ukoliko je proteklo 30 godina od godine njegove proizvodnje, i ako je održavano tako da je u stanju koje odgovara originalnom stanju ili je adekvatno restaurirano. Klasifikaciju vozila kao muzejskih vrši centar za tehnički pregled, na osnovu mišljenja izdatog od strane registrovanog nacionalnog udruženja muzejskih vozila.

U skladu sa Zakonom, vozila koja su prošla tehnički pregled i registrovana kao muzejska vozila, izuzeta su od plaćanja poreza na motorna vozila. Ova odredba odnosi se samo na automobile, ali ne i na motocikle, iz razloga što se na motocikle u ovoj zemlji uopšte ne plaća godišnji porez na motorna vozila.

Vladinim dekretom o tehničkim pregledima vozila navodi se da se za muzejska vozila koja pripadaju klasama vozila koja podliježu tehničkom pregledu, a koja su se počela koristiti nakon 1. januara 1960. godine, mora izvršiti tehnički pregled svake druge godine, najkasnije do kraja juna. Za razliku od njih, za „obična“ motorna vozila tehnički pregled se prvi put mora izvršiti tri godine nakon početka korišćenja, drugi put nakon pet godina, te svake naredne godine nakon toga. Takođe, muzejska vozila u Finskoj predmet su nižih stopa osiguranja u odnosu na ostala vozila.

Grčka

U Grčkoj motorna vozila moraju biti stara najmanje 30 godina kako bi mogla biti smatrana oldtajmerima i dobiti posebne registarske oznake rezervisane za tu kategoriju vozila. U ovoj zemlji istorijska vozila izuzeta su od godišnjeg plaćanja poreza na motorna vozila, kao i od inspekcije vozila. Takođe, od 1. januara 2010. godine, godišnje objektivne cijene ne utvrđuju se za privatne putničke automobile sa sertifikatom autentičnosti, izdatim od strane međunarodne ili domaće institucije sa ovlašćenjem da izdaje takve sertifikate. U skladu sa prethodno važećim odredbama, objektivna cijena vozila starijih od 30 godina utvrđivana je u skladu sa sniženom stopom od 60%.

Istorijska vozila u Grčkoj imaju pravo na korišćenje posebnih registarskih oznaka, u skladu sa posebnim pravilima, koje im omogućavaju samo učesće u zvaničnim događajima koje organizuju relevantni klubovi, te saobraćanje u mjeri neophodnoj za obavljanje popravki i poslova održavanja.

Holandija

U Holandiji, vozila moraju biti stara najmanje 26 godina kako bi bila smatrana istorijskim vozilima, odnosno oldtajmerima. Što se tiče posebnih privilegija, u ovoj zemlji su vozila starija od 40 godina izuzeta od plaćanja poreza na puteve. Ovo izuzeće odnosi se na oldtajmere, motocikle, autobuse, kamione i kampere koji kao pogonsko gorivo koriste benzin, dizel ili plin (LPG).

Takođe, postoji tranzicioni aranžman za privatne automobile i kombije na benzinski pogon, motocikle, autobuse i kamione, starosti između 26 i 40 godina. Ova vozila plaćaju 25% od normalnog iznosa poreza na motorna vozila, odnosno najviše 30 eura po kvartalu (120 eura godišnje). Uslov za ovaj tranzicioni aranžman je da vlasnici ovih vozila ne mogu koristiti javne puteve tokom decembra, januara i februara. Ovim restrikcijama, Državni sekretar za finansije želio je da spriječi iskorišćavanje povoljnijeg režima od strane lica sa starim automobilima koja

doprinosu zagađenju vazduha, a nijesu oldtajmeri, s obzirom na to da vlasnici oldtajmera najčešće te automobile voze u ljetnjem periodu. Za automobile na dizel pogon, kao i automobile sa ugrađenim pogonom na plin, ne važe ovi tranzicioni aranžmani.

Pored navedenih olakšica, vlasnici oldtajmera imaju povlašćen tretman i kada je u pitanju osiguranje tih vozila, s obzirom na činjenicu da osiguravajuće kuće nude visoke popuste za vozila koja imaju dokument kojim se garantuje status oldtajmera.

Takođe, vozila koja su proizvedena prije 1. januara 1960. godine izuzeta su od testa tehničke ispravnosti, te se na njih primjenjuju manje strogi tehnički uslovi, pod uslovom da se time ne ugrožava bezbjednost samog vozila.

Hrvatska

U Hrvatskoj, postupak vrednovanja i razvrstavanja vozila u kategoriju oldtajmera, izdavanja identifikacione isprave i vođenja jedinstvenog registra oldtajmera, regulisano je *Pravilnikom o starodobnim vozilima (oldtimerima)*³, koji je donijelo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture na osnovu Zakona o sigurnosti prometa na cestama.

Pod oldtajmerom podrazumijeva se motorno vozilo:

- ✚ koje je proizvedeno prije 30 i više godina;
- ✚ koje je radi njegovanja istorijskog nasljeđa i tehničke kulture očuvano ili ponovo sastavljeno u izvornom obliku;
- ✚ koje se ne koristi u svakodnevnom saobraćaju;
- ✚ koje je razvrstano u kategoriju oldtajmera.

Razvrstavanje vozila u kategoriju oldtajmera vrši se na osnovu vrednovanja koje obuhvata pregled vozila i dokumentacije, utvrđivanje izvornosti, ocjenjivanje, bodovanje te kategorizaciju vozila i njegovih djelova. Postupak vrednovanja i razvrstavanja sprovodi ovlašćeni savez na zahtjev vlasnika vozila.

Vrednovanje i razvrstavanje vozila u kategoriju oldtajmera vrši se prema **starosti, tehničkim karakteristikama i očuvanosti vozila**.

Prema **starosti**, vozilo se vrednuje i razvrstava u jednu od sljedećih kategorija:

Oznaka kategorije starosti	Naziv kategorije starosti prema FIVA ⁴ kôdu	Hrvatski naziv kategorije starosti	Vozila proizvedena
A	Ancester	Prva vozila	do 31. 12. 1904. godine
B	Veteran	Veteran	od 1. 1. 1905. do 31. 12. 1918. godine
C	Vintage	Antikna	od 1. 1. 1919. do 31. 12. 1930. godine
D	Post Vintage	Postantikna	od 1. 1. 1931. do 31. 12. 1945. godine

³ Pravilnik o starodobnim vozilima (*oldtimerima*), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_05_58_1365.html (19.11.2018)

⁴ FIVA (*Federation Internationale de Vehicules Anciens*) je međunarodna organizacija-udruženje nacionalnih saveza, klubova i ostalih grupacija koja je odgovorna za održavanje i upotrebu oldtajmera na svjetskom nivou, osigurava i objedinjuje istorijsko-tehničke podatke o oldtajmerima, uspostavlja i održava kontakte između oldtajmer klubova, saveza i ostalih grupacija, podstiče interes za održavanje tradicije motornih vozila i korišćenje oldtajmera na javnim putevima (Član 3 Pravilnika o starodobnim vozilima)

Oznaka kategorije starosti	Naziv kategorije starosti prema FIVA ⁴ kôdu	Hrvatski naziv kategorije starosti	Vozila proizvedena
E	Post 1945	Vozila nakon 1945. godine	od 1. 1. 1946. do 31. 12. 1960. godine
F	Post 1960	Vozila nakon 1960. godine	od 1. 1. 1961. do 31. 12. 1970. godine
G	Post 1970	Vozila nakon 1970. godine	od 1. 1. 1971. do 30 godina

Prema **tehničkim karakteristikama**, vozilo se vrednuje i razvrstava u jednu od sljedećih kategorija:

Oznaka tehničke kategorije	Naziv tehničke kategorije prema FIVA kôdu	Hrvatski naziv tehničke kategorije
A	Standard	Serijsko
B	Period modified	Preinačeno
C	Reproductions and replicas	Replika
X	Exeption	Prihvatljivo

Prema **očuvanosti**, vozilo se vrednuje i razvrstava u jednu od sljedećih kategorija:

Oznaka kategorije očuvanosti	Naziv kategorije očuvanosti prema FIVA kôdu	Hrvatski naziv kategorije očuvanosti
1	Orginal	Original
2	Authentic	Izvorno
3	Restored	Obnovljeno
4	Rebuilt	Prerađeno

Postupkom vrednovanja svako vozilo razvrstava se u jednu od navedenih kategorija i određuje mu se i dodjeljuje trodjelni znakovni kôd koji se sastoji od oznaka kategorija dodijeljenih vrednovanjem i to redom: oznaka kategorije starosti, oznaka tehničke kategorije i oznaka kategorije očuvanosti, od AA1 do GX4.

Nakon sprovedenog postupka vrednovanja i razvrstavanja vozila ovlašćeni savez izdaje vlasniku vozila identifikacionu ispravu o razvrstavanju vozila u jednu od navedenih kategorija oldtajmera ili mu izdaje potvrdu da vozilo ne ispunjava uslove propisane za razvrstavanje u kategoriju oldtajmer vozila. Stoga, identifikaciona isprava ovlašćenog saveza predstavlja dokaz o razvrstanoj vozila u oldtajmer kategoriju i izdaje se na period od četiri godine.

Važenje identifikacione isprave prestaje istekom roka važenja, promjenom vlasnika, bitnom promjenom karakteristika vozila i promjenom kategorije razvrstavanja a vlasnik je dužan da ispravu vrati ovlašćenom savezu nakon prestanka važenja.

Kada je u pitanju oporezivanje oldtajmer vozila, *Zakon o posebnom porezu na motorna vozila*⁵ predviđa da motorna vozila proizvedena prije 30 i više godina koja su u skladu sa posebnim propisima razvrstana u kategoriju oldtajmer vozila, nijesu predmet oporezivanja.

Italija

U skladu sa članom 60 *Zakonodavnog dekreta br. 285/1992* (Novi zakonik o drumskom saobraćaju) i članom 215 *Zakonodavnog dekreta br. 495/1992* (Implementacija Novog zakonika o drumskom saobraćaju), motorna vozila starosti 20 i više godina smatraju se istorijskim vozilima. Vozila starosti između 20 i 29 godina oporezuju se po standardnim stopama, dok su vozila starija

⁵ Zakon o posebnom porezu na motorna vozila (*NN 15/13, 108/13, 115/16, 127/17*) <https://www.zakon.hr/z/561/Zakon-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila> (19.11.2018)

od 29 u potpunosti oslobođena plaćanja ovog poreza. Pored ovog izuzeća vozila starijih od 29 godina od plaćanja poreza na motorna vozila, u Italiji ne postoje druge olakšice ili privilegije za vlasnike istorijskih vozila, odnosno oldtajmera.

Kipar

Kada je Kipar u pitanju, *Zakon o motornim vozilima i drumskom saobraćaju* definiše „stara vozila“ kao motorna vozila čije specifikacije su usklađene sa onima ustanovljenim Međunarodnim tehničkim kodeksom FIVA. U skladu sa Međunarodnim tehničkim kodeksom, vozila moraju biti stara najmanje 30 godina kako bi se mogla kvalifikovati za sertifikat autentičnosti.

Motorna vozila, uključujući „klasične automobile“, transportovana iz trećih država (tj. država koje nijesu članice EU) podliježu uvoznim carinama i porezu na dodatu vrijednost, u iznosu od 10%, odnosno 18%. Na polovna vozila uvezena iz drugih država članica EU plaćaju se samo akcize. U skladu sa Zakonom o akcizama (br. 91 (I)/2004), klasični automobili u ovom pogledu uživaju preferencijalni tretman, te plaćaju stopu akciza u iznosu od 15% *ad valorem*, bez obzira na državu izvoza ili transfera. Kada je u pitanju registrovanje motornih vozila, cijena procedure za klasične automobile obračunava se paušalno, nezavisno od zapremine motora, i iznosi 150 eura.

Takođe, na Kipru klasični automobili imaju i sljedeće olakšice:

- oslobađanje od obaveza iz Direktive EU 96/69/EEC, tj. Euro II standardima za izduvne gasove, s obzirom na to da je teško očekivati od te kategorije vozila da ispune predviđene standarde;
- u određenim slučajevima, moguće je izuzeće od određenih tehničkih zahtjeva, ukoliko ih klasični automobili ne mogu ispuniti u potpunosti, sve dok ta izuzeća ne utiču na bezbjednost automobila;
- izuzimaju se od plaćanja poreza na motorna vozila u iznosu od 65% od ukupnog iznosa.

Mađarska

U Mađarskoj vozila starija od 30 godina mogu steći status istorijskih vozila, te samim tim i steći pravo na određene privilegije rezervisane za tu kategoriju vozila. Istorijska vozila oslobođena su plaćanja poreza na motorna vozila, imaju pravo na posebne registarske oznake („OT“), izuzeta su od ispitivanja uticaja na životnu sredinu i mogu dobiti popust na osiguranje motornog vozila, dok potvrda o tehničkoj ispravnosti vozila za ovu kategoriju važi pet godina.

Njemačka

U Njemačkoj vozila starija od 30 godina mogu dobiti status istorijskih vozila. Ipak, kada je u pitanju porez na motorna vozila, on se jednako odnosi i na vlasnike istorijskih vozila, i plaća se paušalno u iznosu od 191,73 eura za automobile, odnosno 46 eura za motocikle.

Istorijska vozila u Njemačkoj imaju pravo na posebne registarske oznake („H“ registarske tablice), koje im omogućavaju da voze i kroz zone niskog stepena emisija štetnih gasova (tzv. zelenim zonama) bez obaveze posjedovanja naljepnice koju ostala vozila moraju imati na vidnom mjestu, tj. na šoferšajbni vozila.

Poljska

U Poljskoj se, po definiciji, istorijskim vozilima smatraju vozila nabrojana u nacionalnom registru istorijskih spomenika, ili u registrima istorijskih spomenika vojvodstava (provincija), kao i vozila izložena u muzejima. Dodavanje vozila u registar vrši provincijski konzervator spomenika, na osnovu mišljenja eksperta kojim se potvrđuje njihova istorijska vrijednost, odnosno istorijski karakter.

U praksi, da bi vozilo bilo klasifikovano kao istorijsko, mora ispuniti sljedeće uslove:

- minimalna starost od 25 godina;
- najmanje 75% djelova moraju biti originalni;

- model automobila se ne proizvodi već najmanje 15 godina.

Postoji i mogućnost klasifikovanja novijih automobila kao istorijskih vozila, ali ona moraju biti povezana sa važnim istorijskim događajima ili sportskim dostignućima.

S obzirom na to da u Poljskoj ne postoje porezi na registraciju ili posjedovanje motornih vozila, jedine poreske olakšice koje uživaju ova vozila su izuzimanje od plaćanja carina i akciza za istorijska vozila koja se uvoze iz zemalja koje nijesu članice EU pod određenim uslovima, kao i smanjenje stope PDV-a za vozila uvezena na ovaj način sa standardne stope od 23% na 8%.

Generalno gledano, u Poljskoj istorijska vozila ne uživaju posebne privilegije. Ona mogu dobiti posebne registarske tablice (sa žutom pozadinom), ali one su samo simboličnog karaktera. Pored toga, postoje neke manje privilegije za istorijska vozila prilikom procesa registracije. Istorijska vozila pri svojoj prvoj registraciji u Poljskoj dobijaju saobraćajnu dozvolu besplatno, te ne moraju biti usklađena sa opštima tehničkim i ekološkim standardima kako bi bila registrovana i vožena na javnim putevima. Istorijska vozila takođe ne moraju da pribavljaju sertifikate o periodičnim tehničkim pregledima. Tehnički pregledi obavljaju se samo jednom, u okviru procesa registracije vozila, dok istorijska vozila koja se koriste za komercijalni prevoz putnika moraju obavljati tehnički pregled na godišnjem nivou. Pored toga, postoje i određene olakšice za ovu kategoriju vozila kada je u pitanju njihovo osiguranje.

Rumunija

U Rumuniji se istorijskim vozilima mogu smatrati samo vozila starija od 30 godina. U ovoj zemlji, istorijska vozila izuzeta su od plaćanja godišnjeg poreza u skladu sa odredbom Poreskog zakonika, kojom se navodi da istorijska vozila ne plaćaju naknadu za zagađivanje. Pored toga, istorijska vozila su u Rumuniji izuzeta od obaveze plaćanja poreza na dodatu vrijednost (PDV). U Rumuniji vlasnici motornih vozila mogu pribaviti sertifikat o istoriji vozila, kojim se utvrđuje njihov status. Pored toga, u skladu sa Pravilnikom br. 15/2002, istorijska vozila u ovoj državi izuzeta su od plaćanja tarife za korišćenje nacionalne mreže puteva.

Slovačka

U Slovačkoj status istorijskih vozila mogu steći motorna vozila starija od 30 godina. Ova vozila mogu dobiti posebne registarske tablice („H“). Automobili koji ispunjavaju osnovni uslov za dobijanje statusa istorijskog vozila moraju proći posebno testiranje istorijskih vozila, koje organizuje Auto-moto savez Slovačke. Vozila koja prođu ovo testiranje dobijaju dozvolu (licencu) istorijskih vozila, koja predstavlja osnov za dobijanje specijalnih registarskih oznaka.

Kada je u pitanju poresko zakonodavstvo Slovačke, ne postoje odredbe koje se neposredno odnose na istorijska vozila. Vlasnici svih motornih vozila koja se koriste za poslovne aktivnosti plaćaju porez na motorna vozila. Jedina povoljnost za vlasnike istorijskih vozila jeste manji iznos obaveznog osiguranja koje su dužni da plate, a koji iznosi 1/12 cijene koju plaćaju ostali vlasnici motornih vozila.

Slovenija

U skladu sa članom 25 *Zakona o motornim vozilima*⁶, u Sloveniji se oldtajmerima smatraju motorna vozila starija od 30 godina, odnosno „oldtajmer je vozilo proizvedeno prije 30 ili više godina, koje je očuvano i tehnički održavano tako da odgovara originalnoj konstrukciji i obliku, i koje se, imajući u vidu njegov istorijski i tehnički značaj, ne koristi za svakodnevno putovanje.“ U skladu sa ranije važećim propisima, do 31. decembra 2013. godine status oldtajmera mogao se dodijeliti i vozilima starijim od 25 godina koja ispunjavaju sve propisane uslove.

---

⁶ Zakon o davku na motorna vozila (*Uradni list RS, br. 72/06, 9/10 i 40/12*).

U Sloveniji su oldtajmeri, u skladu sa članom 5 *Zakona o porezu na motorna vozila*, izuzeti od plaćanja poreza na motorna vozila⁷. U skladu sa *Zakonom o godišnjoj naknadi za korišćenje vozila u drumskom saobraćaju*⁸, vozila koja imaju status oldtajmera plaćaju umanjeni iznos godišnje naknade za korišćenje vozila u drumskom saobraćaju, odnosno 20% njenog punog iznosa.

Pored navedenih privilegija, vlasnici oldtajmera uživaju povoljniji tretman i kada je u pitanju osiguranje ovih vozila. Za vlasnike vozila koji dostave dokumentaciju kojom se dokazuje status vozila kao oldtajmera, osiguravajuće kompanije nude popuste i do 90%. Međutim, većina osiguravajućih kuća zahtijeva da vlasnik oldtajmera istovremeno osigura i sopstveno vozilo koje koristi za svakodnevne potrebe.

Srbija

U Srbiji ne postoji jedinstveni zakonodavni okvir kada su u pitanju oldtajmer vozila. *Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima*⁹ definiše vozilo od istorijskog značaja (*oldtajmer*) kao motorno vozilo ili priključno vozilo, koje je u voznom stanju, održavano u originalnom ili približno originalnom stanju, i kao takvo predstavlja materijalni spomenik tehničke kulture, tradicije i društvenog nasljeđa. Takođe, u Zakonu se navodi da postupak utvrđivanja i razvrstavanja vozila od istorijskog značaja, oduzimanje statusa vozila od istorijskog značaja, uslove za dobijanje ovlašćenja za vršenje poslova utvrđivanja i razvrstavanja, kao i način vođenja evidencije o vozilima od istorijskog značaja propisuje Vlada.

Kada je riječ o uvozu motornih vozila, *Uredba o uvozu motornih vozila*¹⁰ kojom su propisani bliži uslovi za uvoz motornih vozila u Republiku Srbiju predviđa da se njene odredbe ne primjenjuju na uvoz oldtajmera pod kojima se podrazumijevaju vozila:

- ✚ proizvedena do 31. decembra 1970. godine;
- ✚ uvedena u proizvodnju kao model do 31. decembra 1970. godine, bez obzira na stvarnu godinu proizvodnje pojedinog primjerka, ili
- ✚ koja predstavljaju svojevrsan materijalni spomenik tehničke kulture, tradicije i društvenog nasljeđa.

Švedska

U Švedskoj se „istorijskim vozilima“ smatraju motorna vozila starija od 30 godina. Ova vozila izuzeta su od taksi i poreza koji se odnose na registraciju vozila, pod uslovom da se ne koriste u svakodnevnom saobraćaju.

---

⁷ Ovaj porez plaća proizvođač, ili lice koje kupuje motorno vozilo u nekoj drugoj državi članici EU, uvozniku motornog vozila.

⁸ Zakon o letni dajlatvi za uporabo vozil v cestnem prometu (*Uradni list RS*, br. 57/08 i 54/17).

⁹ Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima (*"Sl. glasnik RS"*, br. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - odluka US, 55/2014, 96/2015 - dr. zakon, 9/2016 - odluka US, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - dr. zakon i 87/2018), https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_bezbednosti_saobracaja_na_putevima.html (19.11.2018)

¹⁰ Uredba o uvozu motornih vozila (*"Sl. glasnik RS"*, br. 23/2010), <http://demo.paragraf.rs/WebParagrafDemo/?did=112848> (19.11.2018)

IZVORI INFORMACIJA

ECPRD request No. 2794, *Special privileges for historic vehicles*, March 2015

FIVA Technical Code, <https://www.fiva.org/wp-content/uploads/Technical-Code-2015-See-note-above.pdf>

Pravilnik o starodobnim vozilima (oldtimerima), https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_05_58_1365.html

Uredba o uvozu motornih vozila ("Sl. glasnik RS", br. 23/2010), <http://demo.paragraf.rs/WebParagrafDemo/?did=112848>

Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima ("Sl. glasnik RS", br. 41/2009, 53/2010, 101/2011, 32/2013 - odluka US, 55/2014, 96/2015 - dr. zakon, 9/2016 - odluka US, 24/2018, 41/2018, 41/2018 - dr. zakon i 87/2018), https://www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_bezbednosti_saobracaja_na_putevima.html

Zakon o davku na motorna vozila (Uradni list RS, br. 72/06, 9/10 i 40/12)

Zakon o letni dajatvi za uporabo vozil v cestnem prometu (Uradni list RS, br. 57/08 i 54/17).

Zakon o posebnom porezu na motorna vozila (NN 15/13, 108/13, 115/16, 127/17) <https://www.zakon.hr/z/561/Zakon-o-posebnom-porezu-na-motorna-vozila>